

Σοφία Κολοτούρου

Κρατικό Βραβείο Ποίησης 2016

γράφει ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΣΙΤΑΣ*

Η Σοφία Κολοτούρου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1973. Σπούδασε στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Πήρε το πτυχίο της το 1998 και στη συνέχεια ειδικεύτηκε επί πενταετία στην κυτταρολογία στα νοσοκομεία Πανεπιστημιακό Ηρακλείου Κρήτης και «Άγιος Σάββας» Αθηνών.

Τα τελευταία χρόνια ασχολείται με μεταφράσεις και επιμέλειες ιατρικών βιβλίων (αφού πρώτα παρακολούθησε σχετικά σεμινάρια) και ακόμη με τη συγγραφή βιβλίων (πεζά και ποίηση). Παρακολούθησε για ένα χρόνο μαθήματα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στον τομέα Ελληνικού Πολιτισμού, ενώ σήμερα φοιτά στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Δημοιουργική Γραφή του ιδίου πανεπιστημίου. Έχει αναπτύξει ακτιβιστική δραστηριότητα πάνω στα προβλήματα ακοής και ειδικότερα στη μεταγλωσσική κώφωση, από την οποία πάσχει και η ίδια. Έχει απολέσει πλήρως την ακοή της, αλλά όχι και την ικανότητα της ομιλίας, από την ηλικία των τεσσάρων χρόνων.

Το 2016 το Κρατικό Βραβείο Ποίησης απονεμήθηκε ομόφωνα εξ ημισείας στη Σοφία Κολοτούρου για το έργο της με τίτλο *Η τρίτη γενιά*, εκδόσεις Τυπωθήτω, και στον Δημήτρη Αγγελιά για το έργο

του με τίτλο *Ένα ελάφι δακρύζει πάνω στο κρεβάτι μου*, εκδόσεις Πόλις.

Η ΤΡΙΤΗ ΓΕΝΙΑ

*Γενιές ολόκληρες εργάστηκαν για μένα
το δρόμο να φωτίσουν στις νευρώσεις,
μ' ανείπωτα όλα τα χιλιοειπωμένα.
Οι πράξεις, που βαραίνουν στις
κλειδώσεις,
οι πρόγονοι (αν και νεκροί) διά ζώσης
να μαρτυρούν απ' την αρχή τα μυστικά –
στο τέλος πάλι ν' απειλούν μην τους
προδώσεις:
η τρίτη εμείς, φαρμακερή γενιά...*

Η ποιήτρια μέσα από τη συλλογή της, *Τρίτη γενιά*, η γενιά αυτή κατ' ουσίαν είναι η τρίτη μεταπολεμική γενιά, προσπαθεί να σηματοδοτήσει τον επερχόμενο ιστορικό ρόλο που ήθελε να παίξει η γενιά αυτή, η γενιά της. «Ψυχαναλυτικά μιλώντας, η Τρίτη Γενιά είναι η γενιά που πληρώνει τις αμαρτίες, όχι των γονέων, αλλά των παππούδων της. Ο όρος προέκυψε από παρατηρήσεις ψυχιάτρων, που πρόσεξαν ότι τα παιδιά των επιζώντων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν συνήθως ψυχιατρικά υγιή, ενώ, κατά παράδοξο τρόπο, εμφανίζονταν πιο συχνά κρούσματα ψυχολογικών προβλημάτων στα εγγόνια. Όλοι περίμεναν πολλά από

ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

*Μεγάλωσα στο γκέτο, τ' όνομά μου:
Τι Τζέι απ' το Χάρλεμ, Τζένυ από το μπλοκ
φτάνουν ως το σύρμα τα όνειρά μου
κι άμα ξεφύγω για όλους θα είναι σοκ.
Μεγάλωσα στο Ρίο στις φαβέλες:
με λένε Έντσο και στα δεκατρία
μαστούρωνα και είχα δυο κοπέλες
– ωστόσο, πριν με φάει η συμμορία.
Μεγάλωσα φτωχά στην Ουκρανία
Ναστάζια με φωνάζαν, μα εγώ
απ' της φυγής πιεζόμουν τη μανία
– σε νέο ήθελα μέρος να βρεθώ...*

Η Κολοτούρου ξορκίζει τη διαφορετικότητα, όποια και αν είναι αυτή, και με σημαία της την τέχνη ανοίγει δρόμους, φωτίζει δρόμους, πορεύεται στους δρόμους. Όποια και να είναι η διαφορετικότητα η Σοφία την αγκαλιάζει τρυφερά, την ανεβάζει στα ουράνια και αναλύει κώδικες ψυχής, αφού διαφορετική και αυτή –σκεφτείτε έναν άνθρωπο να μην μπορεί να ακούσει μουσική– ξεφεύγει από όλα τα «δεν» και σπάει τον καθωσπρεπισμό του κόσμου της «κανονικότητας».

ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΟΓΟΥ

*Τ' όραμα της ζωής μου ένας τυφλός
το πρόβαλε μπροστά στον προβολέα.
Στο τρίτο το κουδούνι ένας κουφός
με βιάση είχε σκώσει την αυλαία.
Ο σκηνοθέτης, χρόνια τώρα ήταν τρελός
κι είχε προσλάβει αυτιστικό υποβολέα.
Στο έργο της ζωής μου ο ηθοποιός
παρουσιάζει αιφνίδιες παραλύσεις
κι οι ιστορίες δεν εκτυλίσσονται στο φως
–υπόγεια δράματα που δεν σκάνουν
λύσεις–
κι είναι μονότονος της θλίψης ο λυγμός
κι ένα βασανιστήριο οι αναμνήσεις...*

Η Σοφία Κολοτούρου δεν καταπιάνεται απλώς με την ποίηση. Έχει διαλέξει ίσως και τον δυσκολότερο δρόμο της, αφού

γράφει σε έμμετρο λόγο ομοιοκατάληκτο. Ο δεκαπεντασύλλαβος, κομποσκοί-νι στο πληκτρολόγιό της. Στο απόλυτο το μέτρο, η αρμονία και η σπουδαία τέχνη της ομοιοκαταληξίας. Κάθε είδους ομοιοκαταληξία υπάρχει στην ποίησή της, σταυρωτή, πλεκτή, ανά δίστιχο κ.λπ. Και εκεί ακριβώς στη στροφή του δρόμου θα συναντηθεί με τους αγώνες του κόσμου και τους αγωνιστές του

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΟΥΝΕΒΑ

*Της το είχαν πει, είχαν προειδοποιήσει:
να μην παλέψει. Δικαιώματα και τέτοια
ο ξένος να ζητάει, να διεκδικήσει;
Αδιανόητο! Τ' αφεντικών τα κέφια
να υπηρετούν, να δέχονται τα πάντα
– περικοπές μισθών και πενταροδεκάρες.
Η Κούνεβα (εκεί γύρω στα σαράντα)
ήταν που αρνήθηκε εκφοβισμού,
κατάρες...
«...Το στόμα σου άνοιξε το, ρούφα τώρα,
σταγόνα μην αφήσεις! – Όλο, να σε
κάψει...
Έτσι γαμάει (πουτάνα) αυτή η χώρα.
Θέλεις δεν θέλεις, πλέον η δράση σου
θα πάψει...»*

Πολλά ποιήματα-στίχοι της έχουν μελοποιηθεί και η Σοφία ανήμπορη να ακούσει μουσική, ακούει με το μυαλό και την καρδιά της...

Σοφία Κολοτούρου: αγωνίστρια και άνθρωπος των μεγάλων υπερβάσεων και του «μπορώ» γενικά και ειδικά. Είναι πολύ δύσκολος αυτός ο δρόμος, «ο δρόμος του μπορώ», για να τον ακολουθήσει κανείς; Η ποιήτρια έχει αποδείξει ότι γι' αυτήν όσο δύσκολος και αν είναι ο δρόμος της ζωής, όσα εμπόδια και να της βάζουν, τόσο πιο δυνατά θα αγωνίζεται και θα κάνει τις υπερβάσεις της. Το «μπορώ» της Σοφίας φτάνει σε μια πραγματική διάσταση και γίνεται σύμβολο το πώς καθένας μπορεί να πράξει και να αλλάξει, μέσα σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο αυτό τον κόσμο... **T**